

XXXVI.

Suomen Valtiosäätyjen Pankkivaltuusmiesten

KERTOMUS

Säätyjen Pankkivaliokunnalle,

käsittävä vuodet

1888—1890.

HELSINGISSÄ,

J. C. FRENCKELL JA POIKA, 1891.

Sinä kolmen vuoden aikakautena, minkä tämä kertomus käsittää, on Suomen Pankki yhä saanut, häiriöitä ja mainittavia tappioita kärsimättä, täyttää tehtävänsä, »maan raha-asiaiden pitämistä vakavalla ja turvallisella kannalla ja maan rahaliikkeen helpottamista», sekä siten välillisesti edistää teollisuutta ja kauppaa. Pankkivaltuusmiesten viime valtiopäiväin Pankkivaliokunnalle antamassa kertomuksessa mainittiin se melkoinen korkomääräin alennus, mikä vähä sitä ennen oli tapahtunut silloisen rahavarain runsauden johdosta, jota runsautta kuvaa muun muassa se, että Suomen Pankin metalliset arvoaineet olivat paria miljoonaa isommat kuin sen kulkemassa oleva setelimäärä ja että pankilla sen lisäksi oli 20 miljoonan markan suuruinen käyttämätön setelireservi. Tämän toimenpiteen seuraukset eivät jääneet kauan ilmi tulematta. Huokeampi korkokanta edisti kohdaltansa vilkkaampaa liiketoimintaa ja saati mahdolliseksi kotimaisen krediitin käyttämisen monessa kohden, jossa ulkomaista krediittiä ennen oli käytetty. Kaiken tuon tapahtuessa on liiketoiminta ylipäänsä ollut järkipäätäistä ja pysynyt luonnollisissa rajoissa, eikä ole varsinaista yllestä keinoteltua tapahtunut, vaikkapa onkin osa yrityksiä, erittäinkin rakennusteollisuuden alalla, saatu aikaan verraten suurta krediittiä käyttämällä.

Viimeksi-kuluneena vuonna on kuitenkin tapahtunut asioita, jotka ovat muuttaneet rahallista tilaa. Puutavarain hinnan aleneminen ulkomaan markkinoilla on vaikuttanut että

tätä maamme tärkeintä vientitavaraa viime purjehdusaikana ainoastaan vähä on voitu myydä ja että siinä yhä on kiinni pääoma, jonka voipi laskea 20 miljoonaksi markaksi, ja samaan aikaan on tulossa olevan tullimääräin korottamisen pelko nostanut muutamain tavarain tuonnin joitakuuta miljoonia markkoja tavallistaan suuremmaksi. Näissä oloissa on korkomääräin taas vähitellen nostaminen näyttänyt tarpeelliselta; ja kun pankin setelireservi siitä huolimatta on tuntuvasti vähentynyt ja näyttänyt vieläkin alenemaan taipuvalta, niin Pankkivaltuusmiehet ovat, jotta heidän ei tarvitsisi isommassa määrässä vähentää krediitin-antoa, joka ei olisi voinut tapahtua tuottamatta taloudellisia häiriöitä, Pankinjohtokunnan esityksestä katsoneet asiakseen ryhtyä toimiin setelireservin vahvistamiseksi ottamalla valtiolta 5 miljoonan markan suuruisen lainan, josta jäljempänä tehdään tarkempi selko. Tämän kautta lienee, mikäli edeltäpäin arvata voipi, käynyt varmaksi, että pankki kykenee puolestansa tyydyttämään mainittuin asianhaarain vaikutuksesta väliaikaisesti lisääntyntä krediitintarvetta.

Tarkkaa selvitystä siitä, minkälainen Suomen Pankin asema tämän vuoden alkaessa oli, Pankkivaltuusmiesten ei käy vielä antaminen, syystä kuin lopullista tilinpäätöstä vuodelta 1890 ei ole, muutamilta ulkomaisilta asiamiehiltä tulevain konttoruranttien puutteessa, vielä voitu tehdä. Sen vuoksi Pankkivaltuusmiehet pyytävät saadakseen vastedes Pankkivaliokunnalle antaa tavalliset taulut, joiden määränä on pankin 1888—1890 vuosien toiminnan tulosten selväksi tekeminen. Jotta kuitenkin nyt jo saataisiin likimääräinen yleiskatsaus pankin nykyisestä tilasta, pannaan tähän ote tilinasemasta Joulukuun viimeiseltä päivältä 1890, mikäli se tähän-asti on tunnettu.

Varoja:

Setelin-annon vakuutena olevat metalliset arvoaineet:

Metallinen kassa	22,305,915: 95	
Suomen hopearahaa	3,416,764: 25	
Valtion-arvopapereita ja ob- ligatsioneja, ulkomaan ra- halla maksettavia	12,254,604: 01	
Ulkomaisia konttokuranttia	<u>14,038,970: 64</u>	52,016,254: 85
Saamatta olevia saatavia		42,591,544: 54
Muita varoja		<u>1,542,322: 71</u>
		96,150,122: 10

Vastattavia:

Setelimäärä:

Liikkeessä olevia seteleitä	52,498,607: —	
Muita a-vista sitoumuksia	<u>12,189,215: 81</u>	64,687,822: 81
Edeltä-lainaus Suomen valtio- varastosta, 50 vuodessa kuo- letettava		7,400,000: —
Kantarahasto	10,000,000: —	
Vararahasto	5,762,775: 76	
„ pankin kiintei- mistöä ja kalus- toa varten	<u>1,302,843: 67</u>	17,065,619: 43

Olevia voittovaroja:

Valtiosäätyjen määräämiä eri tarkoituksiin käytet- täviksi	3,000,000: —	
Käyttämättömiä	<u>3,996,679: 86</u>	6,996,679: 86
		96,150,122: 10

Tämän mukaan olisi siis se pankin voittovarain määrä,
mikä nyt voitaisiin antaa Valtiosäätyjen käytettäväksi,

3,996,679: 86 Sm:kaa.

Tähän summaan ei ole kuitenkaan vielä luettu ulkomais-
ten konttokuranttien korkoa, jonka tähden on luultava että
se lopullisessa tilinpäätöksessä lisääntyy noin $\frac{1}{4}$ miljoonaa
markkaa.

Siinä uuden ohjesäännön ehdotuksessa Suomen Pankille,
joka on tähän kertomukseen liitetty, on 3 §:ssä se säännös,
että joku määrä voittovaroista Säätyjen harkinnan mukaan,
kumminkaan ei vähempää kuin neljäsosa, olisi joka kerta
määrättävä vararahaston kartuttamiseksi, kunnes se nousisi
15 miljoonaksi markaksi, jonka suuruiseksi kantarahasto heti
korotettaisiin. Siltä varalta, että maamme Valtiosäädyt näke-
vät olevan syytä hyväksyä tämän ehdotuksen rahastojen suu-
rentamisesta, joka pankin vastaisen turvallisuuden kannalta
katsoen, sille kun taloudellisten olojen yhä kehittyessä vasta
pannaan aina enemmän vaatimuksia, näyttää erinomaisen toi-
vottavalta, Pankkivaltuusmiehet myöskin katsovat asiakseen
kunnioittaen esittää, eikö koko käytettävänä olevaa voittova-
rain määrää tällä kertaa voisi vararahastoon siirtää ja siten
jouduttaa sen kasvamista.
